

Đó hi^u tⁱ sao các b^uc cha m^u, nh^ut là các bà m^u, khó ch^up nh^un con trai xa lìa mình đ^u xây d^ung gia đình m^ui, chúng ta h^{ay} nhìn vào m^ui dây ràng bu^uc gi^ua m^u và con trai. N^u quan sát trong các gia đình, chúng ta s^o th^uy bà m^u th^ung hay trò chuy^un, làm vi^uc chung v^ui con gái và có v^u g^un v^ui con gái h^un con trai vì m^u con có nh^uu đ^um chung, có nh^ung s^o thích và nhu c^uu gi^ung nhau. Tuy nhiên, nói v^u s^o sâu đ^um c^ua tình m^uu tⁱ thì h^uu h^ut các bà th^ung con trai h^un con gái và có khuynh h^ung mu^un n^um gi^u con trai h^un. Tr^ucc h^ut vì các bà nghĩ r^ung con trai m^ui th^ut là con c^ua mình, sau này khi già y^uu c^u đ^un, mình s^o nh^u con trai h^un là con gái. H^un n^ua, nh^uu ng^uu i quan ni^um r^ung con trai m^ui là ng^uu i có trách nh^um đ^ui v^ui cha m^u, còn con gái ph^ui lo cho ch^ung và gia đình ch^ung. Khi s^ong chung v^ui con trai các bà cũng không ng^ui vì nghĩ nhà c^ua con cũng nh^u nhà mình. Vì nh^ung suy nghĩ đó, các bà m^u th^ung khó ch^up nh^un con trai lìa kh^ui gia đình đ^u tⁱ l^up.

Có m^ut bà m^u kia, sau khi con trai c^ui v^u và ra riêng, bà c^u liên l^uc, thăm h^ui m^ui ngày. M^ut ng^uu i b^un th^uy v^uy nói: "Con trai bà đã có v^u r^ui, sao bà còn chăm sóc hoài v^uy?" Bà trả l^ui: "Tⁱ sao khi con tôi có v^u, tôi không đ^uu c^u lo cho nó n^ua? Là m^u mà không lo cho con sao đ^uu c^u! Dù bao nhiêu tu^ui nó v^un là con c^ua tôi và dù nó có v^u, tôi v^un là m^u nó, không ai có th^uc^um tôi chăm sóc con tôi!" Lý lu^un c^ua bà m^u này nói lên tâm tr^ung c^ua r^ut nh^uu các bà m^u có con trai m^ui l^up gia đình. Th^ung các bà không mu^un con r^ui xa mình, nh^ut là n^uu ng^uu i m^u không có m^ut hôn nhân h^unh phúc, b^u ch^ung ph^u b^uc hay ch^ung ch^ut s^om, ho^uc nh^ung bà m^u có ít con. Đ^uc bi^ut là nh^ung bà ch^u có m^ut đ^ua con trai duy nh^ut, khi con l^un các bà th^ung lo s^o ngày ph^ui xa con, và không mu^un lìa xa con.

M^ut ng^uu i con dâu n^u than v^ui b^un nh^u sau: "M^u ch^ung tôi xen vào đ^ui s^ong gia đình tôi nh^uu quá. Lúc chúng tôi m^ui c^ui, bà cho phép hai v^u ch^ung d^un ra riêng, m^ui ng^uu i th^uy v^uy b^uo là tôi may m^un và khen bà là th^uc th^ui, thông c^um v^ui th^u h^u tr^u. Nh^ung không ai bi^ut là bà g^ui đ^un tho^ui cho ch^ung tôi m^ui ngày, h^ui hôm nay đi đâu, làm gì, b^ua nay v^u n^uu món gì? Khi g^ui đ^un bà ch^u mu^un nói chuy^un v^ui ch^ung tôi mà cũng không bao giờ h^ui đ^un tôi. M^ui tu^un bà n^uu th^uc ăn mang đ^un hai ba l^un. Bà n^uu nh^ung món ch^ung tôi thích, nói r^ung bà bi^ut anh ^uy nh^u nh^ung món này vì tôi không n^uu đ^uu c^u. M^uy năm sau, v^u ch^ung chúng tôi mua nhà, bà đ^un xem xét, phê bình đ^uu này đ^uu n^u, không h^ui có m^ut l^ui khen. Kho^ung m^ut tu^un sau bà trả l^ui, mang theo khăn bàn, tranh ^unh, bình hoa, màn c^ua, nói là đ^u giúp chúng tôi trang hoàng nhà m^ui. Tôi r^ut bi^ut l^un v^u lòng quan tâm c^ua m^u ch^ung đ^ui v^ui gia đình chúng tôi nh^ung đ^uu khó là, nh^ung gì bà ch^un đ^u trang hoàng nhà m^ui c^ua chúng tôi h^up v^ui s^o thích c^ua bà và ý bà ch^u không đúng v^ui đ^uu tôi mu^un. Bà cũng không h^ui xem tôi thích màu gì, có thích nh^ung gì bà ch^un hay bà trang hoàng nh^u th^u có đ^uu c^u không? Không, bà c^u tⁱ ý trang hoàng s^op x^up m^ui th^u, làm nh^u bà là ng^uu i ch^u căn nhà. Chúng tôi có hai đ^ua con, bà c^u r^ut th^ung ch^uu và

thích đⁿn ch^íi v^íi ch^áu, nh^éng m^íi khi đⁿn, bà chí^u u hai đ^áa b^é quá đ^{áng}, nh^éng g^ì ch^úng t^{ôi} nói kh^óng đ^óc th^ì bà nói là đ^óc và bà h^éu nh^é d^éy các ch^áu ng^óc l^íi nh^éng g^ì ch^úng t^{ôi} d^ã d^éy. T^{ôi} buⁿn quá mà kh^óng bi^t làm sao, n^óu nói th^ì bà s^ó giⁿ, và khi bà giⁿ thì t^{ôi} là ng^ói kh^ó h^én h^ét.

Quý v^í nghĩ g^ì v^í nan đ^ó c^áa gia đình này? Th^ìt ra, ch^úng ta ph^ói nh^én r^{óng}, dù bà m^í kia th^éng con và có ý t^ốt là muⁿn giúp con, bà d^ã đⁱ quá giⁿi h^én c^áa m^ính. Nh^é ch^úng t^{ôi} chia x^í trong Câu Chuyⁿn Gia ĐÌnh k^í tr^úc, b^éo c^áu ti^ên đ^ó có m^ót h^ónh nh^{án} h^énh ph^{úc} l^à: "Ng^ói nam ph^ói lìa cha m^í." Đ^ó gia đình c^áa đ^ói v^í ch^éng m^íi th^ót s^ó l^à m^ót đⁿn v^í gia đình m^íi, ng^ói ch^éng m^íi, c^óng nh^éng i^ñ m^íi, ph^ói đ^óc l^óp đ^ói v^í i^ñ gia đình cha m^í. Đ^ó kh^óng ph^ói l^à l^íi kh^óuyen c^áa m^ót v^ínhân hay b^éc th^{án}h hiⁿn nào nh^éng l^à m^{óng} l^ónh c^áa Đ^óc Ch^{úa} Tr^íi, Đ^{óng} d^ã thi^t l^óp h^ónh nh^{án}. Kh^óng nh^éng đ^ói v^í ch^éng m^íi ph^ói lìa cha m^í đ^ó b^ét đ^óu đ^ói s^{óng} ri^êng nh^éng cha m^í, nh^ét l^à bà m^í c^ón ph^ói vui v^í cho phép con và kh^óuyen kh^ích con tách r^úi kh^ói m^ính đ^ó t^ó l^óp. Đ^ó là đ^óu kh^ó cho nh^éu b^éc cha m^í nh^éng r^{óng} c^ón thi^t cho đ^ói v^í ch^éng m^íi và đ^{úng} theo m^{óng} l^ónh c^áa Ch^{úa}. N^óu m^ót bà m^í, dù g^ón con đⁿn đ^áu, nh^éng khi con có v^í, b^éng l^{òng} b^éo c^áu lui, nh^éng v^í trí g^ón g^ói nh^ét, quan tr^úng nh^ét trong cu^êc đ^ói con cho ng^ói con đⁿn, n^óu bà m^í l^àm đ^óc nh^é th^ó, đó l^à ng^ói th^ót s^ó th^éng con. Tình th^éng th^éng đ^ói kèm v^íi hy sinh, hy sinh cho ph^{úc} l^íi c^áa ng^ói m^ính th^éng. Khi hy sinh cho con nh^é th^ó, ch^úng ta kh^óng m^ót tình th^éng c^áa con nh^éng con s^ó bi^t h^én và s^ó th^éng cha m^í nh^éu h^én. L^íi Ch^{úa} d^éy r^{óng}: "Ban cho th^ì có ph^{úc} h^én l^à nh^én l^{ánchez}," "cho th^ì có ph^{úc} h^én l^à nh^én" (Công v^í 20:35). Khi ch^úng ta s^{óng}s^{óng} hy sinh và ban cho, ch^úng ta s^{óng} l^íi b^éi ph^{ón} h^én.

Trong quyⁿn Ng^ói Đ^{àn} Bà Th^í Hai Trong Hôn Nh^{án} c^áa B^ín ti^ên s^ĩ Norman Wright cho bi^t, đ^ó vi^c con lìa cha m^í đ^óc nh^é nhàng, t^ốt đ^óp, khi con d^ã tr^úng thành, m^íi quan h^é giⁿa cha m^í và con cái c^ón thay đ^ói theo ba nguyên t^ốc sau: (1) Thay đ^ói t^ó vai trò b^éc th^íy kh^óuyen d^éy, ch^í b^éo đⁿn ch^í s^{óng}s^{óng} h^éc h^éi n^ói con. (2) Thay đ^ói t^ó vai trò n^óm quyⁿn sang vai trò ng^ói h^énh đⁿn và c^ó v^ín. (3) Thay đ^ói t^ó ch^í kh^óuyen d^éy con đⁿn ch^í trao đ^ói ý kiⁿ v^íi con.

Nguyên t^ốc 1: Thay đ^ói t^ó vai trò kh^óuyen d^éy ch^í b^éo đⁿn ch^í s^{óng}s^{óng} h^éc h^éi n^ói con

Nguyên t^c đ^u u tiên chúng ta cⁿ n áp d^o ng đ^o khi con rⁱ gia đình, cha m^u kh^ong qu^a đau buⁿ là, cha m^u chuyⁿ t^o vai trò b^oc th^y c^a con, ng^o i d^o y d^o con sang vai trò làm ng^o i sⁿ sàng h^c hⁱ nⁱ con. Khi con cái chúng ta kh^on l^on các em thu th^p nh^u đ^u u m^u i l^o tr^ong, trong sách v^o, qua các ph^ong tiⁿ truyⁿ thông, k^o thu^t hiⁿ d^o i, c^ung nh^u khi giao ti^p vⁱ ng^o i chung quanh. Các em r^ot muⁿ chia x^o nh^ung đ^u u m^u i l^o d^o vⁱ cha m^u. C^o nh^ung đ^u u con thu th^p chúng ta thíc^h, c^o đ^u u chúng ta s^o kh^ong thíc^h; c^o nh^ung đ^u u con nói chúng ta ch^p nh^un d^o i c, c^o nh^ung đ^u u chúng ta s^o th^y kh^o ch^p nh^un. Nh^ung, đ^o c^o m^u i quan h^u t^ot d^o p vⁱ nh^ung đ^u a con d^a tr^ong thành, cha m^u cⁿ m^u r^ong cái nh^un c^a m^unh vⁱ d^o i sⁿng và th^u giⁱ chung quanh, sⁿ sàng h^c hⁱ nⁱ con nh^ung đ^u u m^u i l^o. N^o u cha m^u c^o kh^o kh^o vⁱ quan ni^m "tr^ong kh^ong th^u kh^on h^un vⁱt", và cho r^ong con cái kh^ong th^u nào hi^u bi^t h^un cha m^u, là chúng ta d^o y con xa cha m^u và s^o đau buⁿ khi th^y con c^o th^u t^o lo t^o l^op, t^o quy^t đ^o nh, ch^o kh^ong v^ong theo ý c^a cha m^u nⁱa.

Các b^oc cha m^u th^ung có ni^m h^unh diⁿ ri^eng c^a m^unh, và ít ai muⁿ nh^un r^ong ý c^a con hay h^un, đ^o ngh^o c^a con t^ot h^un. R^ot kh^o cho cha m^u ch^p nh^un r^ong nh^ung đ^u u m^unh vⁱn suy nghĩ và vⁱn làm t^o tr^ong đ^o n nay kh^ong c^on d^ung nⁱa và cⁿ d^o i c^a s^oa đ^o i. Kh^ong ai muⁿ ng^o i kh^oac ch^o ra ch^o sai c^a m^unh, nh^ut l^o khi ng^o i ch^o ra l^o nh^ung đ^u a con mà chúng ta sinh ra. Tuy nhiên, khi cha m^u b^ong l^ong h^u m^unh, h^c hⁱ nⁱ nh^ung đ^u u hay, đ^u u m^u i l^o nⁱ con, ch^ong t^o cha m^u l^o ng^o i tr^ong thành, c^o đ^u u óc c^u tiⁿ, kh^ong h^p h^oi, b^o o th^u. V^a đ^o y l^o b^ong gi^up cho gi^ua cha m^u và nh^ung ng^o i con tr^ong thành c^o m^u i quan h^u t^ot d^o p. Khi cha m^u th^ung th^ut nⁱoí vⁱ con r^ong đ^u u con nⁱoí là hay, là t^ot, là đ^u u cha m^u ch^oa bao gi^u bi^t, là chúng ta cho con th^y r^ong chúng ta l^o ng^o i c^a i m^u, th^c th^ui, sⁿ sàng thay đ^o i khi cⁿ thay đ^o i. Có th^u nⁱoí, s^o kiⁿ th^u h^u l^on tuⁱ kh^ong ch^p nh^un nh^ung hi^u bi^t và ý kiⁿ m^u i l^o c^a th^u h^u tr^o tuⁱ l^o m^u t trong nh^ung nguy^on nh^uan khiⁿ d^o t n^o i c^a chúng ta ch^o m^u tiⁿ.

Ông Norman Wright cho bi^t, đ^o khi con trai t^o gi^ua gia đình đ^o t^o l^op ng^o i m^u s^o kh^ong qu^a đau buⁿ, ng^o i m^u kh^ong nⁱen c^o m^u i quan h^u qu^a g^on vⁱ con và t^uy thu^c nⁱ con qu^a nh^uu vⁱ m^u t t^unh c^am. Khi con b^ot đ^u u l^o m^u t c^u bé con, ng^o i m^u nⁱen trao tr^och^u nh^u m^u g^on con và d^o y con cho ng^o i cha. Đ^o y cũng l^o ng^o i s^o có nh^ung h^ung t^ot cho đ^o a con sau nⁱoí. Kh^ong nh^ung kh^ong qu^a g^on vⁱ con trai, ng^o i m^u c^ong c^an đ^o cho con ph^at triⁿ t^o nⁱen, theo t^unh t^unh và kh^o nⁱng Ch^ua ban cho, đ^ong ép con theo khuⁿ m^u u m^unh muⁿ hay tr^ong mong con l^oam tr^on c^a m^u c^a m^unh. N^o u ng^o i m^u ép con theo ý m^unh, l^oam tr^on gi^uc m^u c^a a

mình, họ^c ràng buộc con quá nhiều, đ^áa con s^ó là tr^í thành nhu nh^éc ho^c s^ó ph^án loⁿ và tìm cách tách rⁱ khⁱ m^á s^óm. Quan h^ó cha m^á và con cái là m^át kinh nghi^m đ^ác bi^ct cho chúng ta h^óc h^ói nh^éng cũng là m^át thách th^óc chúng ta ph^ái đ^ái di^un. Khi đ^áa con trai còn nh^é, cha m^á là th^óm quyⁿ con ph^ái vâng theo, và là ng^ói ki^m soát m^ái vi^c cho con. Nh^éng theo v^éi th^ói gian và s^ó khôn l^ón c^áa con, cha m^á c^án gi^m b^ét d^án th^óm quyⁿ và s^ó ki^m soát c^áa mình, m^ái khi m^át ít, và cuⁱi cùng, khi con khôn l^ón, chúng ta chuyⁿ th^óm quyⁿ cho con, đ^á con có th^ó t^ó lo t^ó l^óp. M^ác tiêu c^áa ng^ói làm cha m^á là h^óng d^án và nuôi d^áy con th^ó nào đ^á khi khôn l^ón con s^ó tr^éng thành, t^ó l^óp, không tùy thu^c cha m^á n^óa. Có ng^ói i đã nói, nuôi con cũng gi^mng nh^é th^ó di^u, khi di^u c^án bay cao mà chúng ta gi^m l^ói, không n^ói dây cho di^u bay cao, nó s^ó b^ét đ^át dây mà bay m^át đi ho^c là rⁱ xu^{ng} đ^át m^át cách th^óm th^éng.

Minh Nguyên
Ch^úng Trình Phát Thanh Tin Lành